

Enheten för EU:s inre marknad
Erik Dahlberg

YTTRANDE
2017-11-06 Dnr 2017/01695-3

Utrikesdepartementet

Remiss avseende EU-rättsakt KOM(2017)495: Europaparlamentets och rådets förordning om en ram för det fria flödet av icke-personuppgifter i Europeiska Unionen

Er ref: UD2017/15958/HI

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kollegiet har ombetts svara på remiss avseende Europeiska kommissionens förslag till förordning om det fria flödet av icke-personuppgifter inom EU. Förordningen utgör en del av skapandet av en europeisk dataekonomi¹ och syftar till att förbättra rörligheten av icke-personuppgifter genom att förbjuda datalokaliseringskrav för sådana uppgifter som ej går att motivera av hänsyn till allmän säkerhet, samtidigt som behöriga myndigheters befogenhet att begära och få tillgång till sådana uppgifter inte ska påverkas. Vidare syftar förordningen också till att förbättra möjligheterna för yrkesmässiga användare (kunder) att byta mellan olika leverantörer av datalagrings- och databehandlingstjänster, utan att skapa en alltför stor börda för dessa leverantörer.

1 Övergripande synpunkter

Kollegiet ställer sig positivt till kommissionens förslag eftersom förslaget syftar till att säkerställa ett fritt flöde av data inom EU. Kollegiet anser att ett fritt flöde av data är positivt för den inre marknads funktion.² I

¹ KOM(2017) 9.

² Kommerskollegium, 2016, *Data Flows – A Fifth Freedom for the Internal Market?*

kombination med Dataskyddsförordningen³ skapar förslaget tydlighet i att alla typer av data i elektroniskt format får lagras och behandlas var som helst inom EU såvida medlemsstaterna inte objektivt kan motivera att sådana aktiviteter måste ske inom ett visst territorium. Förslaget ger företag och myndigheter frihet att utifrån ekonomiska parametrar avgöra vilken leverantör av datalagrings- och/eller databehandlingstjänster de vill anlita, eller var de vill förlägga sin egen datalagring och/eller - behandling, utan att vara bundna av att detta måste ske inom ett visst territorium. Detta bör även ha en positiv effekt på utvecklingen av sådana typer av tjänster, vilket är positivt för EU:s konkurrenskraft.

Kollegiet anser att det främsta mervärdet av förslaget är att det kodifierar fördragets artiklar om fri rörlighet och gör det tydligt att omotiverade datalokaliseringskrav är förbjudna inom EU.

Förslaget ser även till att en fragmentering av EU:s inre marknad inte uppkommer i framtiden till följd av att medlemsstater uppställer olika nationella krav på datatillgänglighet för t.ex. myndighetstillsyn. Det är i sammanhanget också positivt att förslaget tydliggör att ett företag inte kan undgå skyldigheter i en viss medlemsstat genom att lagra data i en annan.

Kollegiet ställer sig även positivt till att förslagets artikel 6 om portering av data syftar till att ”uppmuntra och underlätta” självreglering som alternativ till bindande krav på näringsidkare.

2 Specifika synpunkter

Artikel 3(1). Kollegiet är positivt till förslagets definition av ”uppgifter” eftersom den, i kombination med Dataskyddsförordningen, innebär att samtliga uppgifter (data) får lagras och behandlas var som helst i unionen. Kollegiet undrar dock om det inte skapas ett glapp för vissa åtgärder som kan utgöra lokaliseringskrav eftersom förslaget inte omfattar personuppgifter enligt definitionen i Dataskyddsförordningens artikel 4(1), samtidigt som Dataskyddsförordningen endast tar sikte på åtgärder som motiveras utifrån skyddet av personlig integritet. Till exempel är det inte tydligt huruvida en åtgärd som kräver lokal lagring av t.ex. viss persondata som utgör en del av bokföringsuppgifter vars syfte är annat än att skydda personlig integritet är tillåten eller inte. Kollegiet ser en risk att sådana lokaliseringskrav faller utanför tillämpningsområdet för både detta förslag samt Dataskyddsförordningen. Enligt kollegiet bör regleringen, för att etablera en princip om fri rörlighet för data inom EU, innefatta alla typer av data men också alla typer av hinder för dataflöden.

³ 2016/679/EU

Artikel 3(5). Kollegiet undrar om olika typer av certifieringskrav som indirekt kan omfattas av förslagets definition av ”lokaliseringskrav”. Dessa kan t.ex. vara nationella certifieringssystem för säkerhetsklassificering av tjänster för datalagring som kan ha en handelshindrande effekt även om de inte uttryckligen föreskriver lokal lagring/behandling av data. Kollegiet noterar i det sammanhanget att sådana krav anmälts till kommissionen av andra medlemsstater inom ramen för direktiv 2015/1535/EU.

Artikel 4(1). Kollegiet anser att det, givet förslagets artikel 1 samt artikel 3(5), är tydligt att artikel 4(1) endast avser statliga åtgärder som begränsar lagring eller behandling av data inom unionen. Således begränsar förslaget inte avtalsfriheten. Kollegiet undrar dock om det inte skulle kunna förtydligas ytterligare i artikel 4(1) att så är fallet.

Kollegiet undrar även om inte t.ex. upphovsrätt kan vara en legitim undantagsgrund. Detta kan bli aktuellt om lagrings- eller behandlingstjänsten anses vara ett användande av upphovsrättskyddat material. Tjänstetillhandahållaren riskerar då att begå upphovsrättsbrott om denne inte har rätt att nyttja materialet.

Artikel 4(2). Kollegiet anser att notifieringsskyldigheten är ett välanpassat och lämpligt val av instrument för att uppnå det angivna syftet i konsekvensutredningen om att stärka rättssäkerheten och öka transparensen kring befintliga lokaliseringskrav.

Enligt artikel 4.2 i förslaget ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla *utkast till akter*. Av skäl 13 framgår att det rör sig om förslag till rättsakter. Kollegiet undrar varför man valt att använda begreppet akter och om det inte är bättre att i bestämmelsen istället hänvisa till att medlemsstaterna ska anmäla *utkast till förslag*. I artikel 3.3 förklaras närmare vad som avses med *utkast till akt*. Det är en text som ska ha utarbetats i syfte att få den antagen som *en lag eller annan författning av allmän karaktär*. Kommerskollegium undrar också varför man valt att hänvisa till lag eller annan författning istället för att bara använda begreppet författning då det innefattar lagar, eventuella förordningar och föreskrifter. Vidare riskerar definitionen såsom den utformats att ge upphov till tolkningssvårigheter vad gäller vad som kan anses utgöra författningar av *allmän karaktär*.

Det bör också påpekas att hänvisningen i artikel 4.2 till att anmälan ska ske i enlighet med de förfaranden som fastställs i den *nationella lag* genom vilken direktiv 2015/1535/EU genomförs är olämplig. Det är i det här avseendet viktigt att ta hänsyn till skillnaderna i medlemsstaternas rättsordningar vad gäller hur EU-direktiv i införlivas i nationell rätt.

Implementeringsmetoden för direktiv 2015/1535/EU behöver nämligen inte nödvändigtvis vara ett lagstadgat anmälningsförfarande. Som exempel kan här nämnas den svenska metoden där det omnämnda direktivet genomförts genom en förordning och inte lag, den s.k. svenska förordningen (1994:2029) om tekniska regler.

Observera att för det ovan anförda har kollegiet utgått från att anmälningsförfarandet för existerande lokaliseringskrav under övergångsperioden i artikel 4.3 i förslaget inte ska ske enligt 1535 och antar att tanken är att införa ett säreget förfarande för dessa krav.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av ämnesråden Olivier Linden och Magnus Rentzhog samt utredarna Hiba Zeydi, Ola Landström, Anna Egardt och Erik Dahlberg, föredragande.

Agnès Courades Allebeck

Erik Dahlberg